

guens un *peirot* de bin ---» (hi faràs bullir un *peirot* 5 > vi), conte en el parlar de La Barthe-Inart (*Armanac era Mount*, 1937, p. 35).⁷ El sufix *-ot* s'ha descabdeat més en romànic, ben cert, però bàsicament fou su- x de substrat europeu: veg. *begot* (ABELLA, n. 8 c.), *xerigot* (*SOR-ÏC-OTTO), *pigota*, *capot*, *escamot*, *arrot*, *brisot*: no es pot descartar que PETR-OTTO- v- inés, doncs, format ja des del principi.

Aquest *peirot*, mesura no massa diferent del *petricó*, 10 odria venir de PETR-. I potser no és casual que hi hagi tres diversos noms de mesures, per aquesta zona, que 15 mblen també reflectir una base comuna PETR-. El ean. ant. *pèyre* era una mesura de cabuda per a gra: une conque de froment de la mesure de la peyre deu 20 iostier de Lucq» en un doc. d'arxiu, definició i cita 15 gons Lespy-R.; a la qual afegeix Palay «qui se trouait ordinairement dans un angle de la halle au rain»; això apareix diversament llatinitzat com *perea* *petra* «mensura frumentaria», en docs. de terres prò- 20 imes, aplegats per Du C., però també hi ha un fr. ant. mj. *perree* «mesure de capacité pour grains», poc do- mentat, només en algunes fonts de Normandia i Alta retanya, però ja en l'any 1297 (FEW VIII, 319a, § 2).

És veritat que Lespy-R. i Palay afirmen que la 25 èyre es feia en un tascó de pedra buidant-lo o enfon- int-lo; però això té tot l'aire de ser una suposició ins- irada en la coincidència del mot amb *peire* PETRA, i o veig que n'aportin proves: morfològicament a pes- es es podria concebre que el mateix mot per a 'pedra' 30 'usés per a una mesura encara que fos com una conca; 30 suposar una base adjectiva PETREA tampoc gosarem r-ho, puix que tal adjectiu, per més antic que sigui n llatí, no ha deixat continuació romànica. També ens n dissuadeixen el gascó *peirot*, i el cat. *petricó*, mesu- 35 ras de vi, on tant aquest contingut com llurs termina- ions ens aparten resoltament de PETRA.

La coincidència de tantes mesures en formes que 40 uposen fonèticament un radical PETR- ens fa pensar i en aquestes no tindriem l'alternativa PETRU- amb i amb -t- no geminada que hem vist abans, tan ben 45 epresentada en cèltic i indoeuropeu. La doble forma PETR- i *PATRIKKON hauria designat mesures d'un uart en diverses coses, aquella en el vessant Nord els Pirineus (en la franja occidental de la Gàl·lia que 50 ou la més celtitzada), aquesta en el vessant pirinenc 45 el Sud: els detalls fonètics i morfològics discrepans ntre l'un i l'altre tipus correspondrien a dos grups lialectals diferents dins l'indoeuropeu: potser aquell èltic i aquest sorotàptic? potser també amb alguna 50 ariant intermèdia. S'imposa deixar-ho enlaire. I, en els ons, reconeguem que fins el caràcter pre-romà de nols d'aquests termes, entre ells *petricó*, no queda ncarà fermament provat, amb tot i comptar amb 55 nols indicis favorables.

¹ La iniciativa del canvi de grafia fou d'una obra 55 de tan escàs valor com el dicc. de Bulbena (1905), i tanmateix després ha estat seguida per Vogel, DOrt., Dfa, i AlcM. Sembla que fou sense altra base que la suposada forma castellana, o sigui man- cada en realitat de tot fonament, com deu ser-ho 60

aquesta. — ² Devia escriure-ho així, a la babalà, al- 60 gun inspector de mercats de l'Ajuntament. A dues persones castellaneres, habitants a Bna. des de llur jo- ventut i freqüentadores de mercats etc. els he sentit a dir *patricón* amb *a*. Castellanitzacions a l'endeveni- neta, amb tan poc valor l'una com l'altra. — ³ En canvi sembla que no ens podem refiar de la cita que dóna AlcM de les *Narracions de la Foia de Cas- talla* d'Enric Valor (Bna. 1953): no hi ha cap notí- cia que el mot s'hagi usat mai fora del Princ. i Ri- bag. No figura en els diccs. val. de Ros, Escrig, Llombart ni MGadea, ni en els mallorquins DFgra., DAmen., ni en cap font arag., murciana, cast. ni oc- citana. — ⁴ L. Weisgerber, *Die Sprache der Fest- landkelten*, en *Rhenania Germano-Celtica*, pp. 48 i 65. — ⁵ L'etimologia del nom de mesura PINTA (fr., angl.) resta com un problema obscur de l'àrea cèltica, però si anés amb el gal *pimpetos*, ky. ant. *pimphet* 'cinquè' (Pok., IEW, 808) i hispano-cèltic *pintaiois*, com fa temps que ho sospito, tindriem aquí encara un altre brillant paral·lel. Pel que fa a l'angl. *pint*, recordant que un litre (semblant a un *porró*) són 7/4 de *pint*, i que l'angl. *quart* són dos *pints*, veiem encara el gran paper del nombre 4 en tot això. ⁶ Per la banda de PATER i la seva família, no es veu punt d'enllaç (car el cas de *patró* 'model' ens hi in- vita ben poc); pel de PETRUS 'Pere' tan poc o menys (cf. *pierrrot* «verre de vin blanc» en algun lèxic es- pecial francès, 1867-96, és perquè és blanc com un pallasso o *pierrrot* enfarinat, *perroquet* «verre d'ab- sinthe» perquè fa xerrar com un lloro, és tot el que trobaríem en aquest article del FEW VIII, 330a30, 331a28). Per damunt de tot la -t- sorda del nostre *petricó* o *petricó* ens en aparta, estant exclosa tota idea de cultisme per la terminació popularíssima -icó i tota l'atmosfera que embolca el mot. — ⁷ El FEW (VII, 655b) només recull el meu mot aranès, isoladament, prenent que és germà etimològic de *perol*: segurament creu que és una grafia afrancesa- da -ot = -ó, com sigui que -OLUM dóna -ó en gascó; no és -ó sinó -ó't amb -t ben forta i ferma. Etimolo- gia insostenible, perquè una mesura de vi de mig litre no té res a veure amb un *perol*, i l'ètimon PA- RIOLUM o PARIUM no podia tenir altre resultat fon- ètic allà que *pairó(t)*, no pas *peir-*. El benasquès *peirot* «tonto, alelado, abobado» (Ferraz, 84) potser ja no té res a veure amb això.

Petrificar, -ficació, V. *pedra* *Petrina*, V. *pit* *Petrinyal*, V. *pedra* *Petriscurreis*, V. *petit* *Petroglif*, *petrografia*, *petrogràfic*, *petrol*, *petroler*, *petroleria*, *pet- roli*, *petrolí*, *petroliera*, *petrolifer*, V. *pedra* *Petroli- na*, V. *pet* *Petrolitizació*, *petrologia*, *petrològic*, *pet- rós*, *petrosílex*, -ilici, V. *pedra* *Petruc*, V. *paltrú* *Petúnia*, derivat del fr. antiq. *petun* 'tabac', que venia del tupí *petyn* (DCEC/DECH) *Peturra*, *peturro*, V. *pet* *Petut*, encreuament de *petit* i *menut* *Pet- xa*, *petxar*, V. *peita* (PAU) *Petxelina* (confusió in- dividual amb *petxina*), V. *pagellida* *Petxell*, V. *pitxer* *Petxella*, V. *pagella* (PÀGINA) *Petxera*,